

Verslag Werkgroep Belgian Grid

29 maart 2024

Datum **29 maart 2024**

Organisator **David Zenner**

Deelnemer		Organisatie	

Notulen

Auteur **François Dessain**

Status Draft Finale versie

1. Agenda

- 1.1. **Aansluiting Flexibele Toegang** – stand van zaken na organisatie van de 2 eerste workshops
- 1.2. **Aansluiting - Procedure EDS/EOS/Capaciteitsreservering** – discussie
- 1.3. **Aansluitingscontract** – feedback consultatie en aansprakelijkheidsclausules

2. Verslag

Elia opent de vergadering met het overlopen van de agenda en de voorstelling van de nieuwe organisatie, waarbij Jan Voet David Zenner vervangt als voorzitter van de werkgroep Belgian Grid.

2.1 Aansluiting Flexibele Toegang:

Elia stelt de opvallende elementen voor die tijdens de 2 workshops over dit onderwerp naar voren zijn gekomen en de volgende stappen.

Het doel is om in juni een design nota en tegen 20 september een voorstel voor revisie van de gedragscode bij de CREG in te dienen, om dan een formele consultatie op te starten met het oog op de goedkeuring van de gedragscode begin 2025.

Febeliec: vraagt of Elia een groter volume EOS-aanvragen vaststelt dan vroeger.

Elia: antwoordt dat er meer aanvragen zijn in het kader van de elektrificatie, batterijen en RES ...

Elia verduidelijkt dat niet elke EOS per definitie wordt omgezet in een EDS, maar dat dat wel voor de meerderheid geldt.

Febeliec: verwacht meer EOS'en omdat klanten hun opties en businesscases verkennen. Dat verklaart waarom veel EOS'en geen EDS'en worden.

Elia: *uit de statistieken over de overgang van een EDS naar een implementatie blijkt dat we ongeveer 15% van de EDS'en daadwerkelijk implementeren.*

BSTOR: deelt zijn commentaar op de workshop van 26 maart:

- De huidige situatie is volgens BSTOR niet te wijten aan een gebrek aan regulering/policy.
- Er is een incentive voor de batterijen om een aansluitingscontract te zoeken (dus eerst EOS/EDS) om deel te kunnen nemen aan het CRM.
- Daarnaast is veel capaciteit toegewezen aan eenheden op basis van de hypothese dat de kernenergie niet zou worden verlengd, wat een invloed heeft op het beschikbaar vermogen.
- BSTOR verbaast zich over de status quo van Elia in het voorstel van een methodologie voor de studies van de klantenaansluitingen, aangezien de principes gelijkaardig zijn aan de huidige principes.
- Het is belangrijk om de nuance te leggen tussen enerzijds de vraag en anderzijds de batterijen/opslag. De elektrificatie van de vraag mogelijk maken, moet de prioriteit krijgen. Daarom zou het aangewezen zijn om bij de aansluitingsstudies en bij de berekening van het flexibiliteitsniveau de hypothesen voor de ontwikkeling van de vraag als waar aan te nemen. Het lijkt BSTOR echter contraproductief om bijna onbeperkte flexibiliteitsniveaus op te leggen aan de batterijen, afhankelijk van het verwachte potentieel van de batterijen. Over het algemeen bestaat er een beduidende onzekerheid over het potentieel, vooral voor hernieuwbare energie, rekening houdend met o.a. de risico's in verband met vergunningen.
- BSTOR begrijpt de beperkingen van de 'First Come - First Served'-aanpak. Maar of het project van een netgebruiker al dan niet deel zal uitmaken van het geplande potentieel zal een grote invloed hebben op de realisatiekansen van het project, wat zal leiden tot een slecht gebruik van de door de samenleving toegekende netinvesteringen.
- BSTOR geeft aan dat hij zijn antwoord/reactie schriftelijk zal bezorgen.

Elia: herinnert eraan dat er nog 2 workshops zijn gepland voor de zomer. Tijdens de volgende workshop zullen er discussies plaatsvinden over de garanties die de netgebruikers moeten krijgen over het gebruik van de flexibiliteit.

Febeliec: antwoordt dat ze wacht op een concreet voorstel over de verdeling van de kosten. Ze is a priori geen voorstander van het socialiseren van de kosten voor het congestiebeheer tijdens de tijdelijke periode.

Febeliec: is het bijvoorbeeld niet eens met het feit dat batterijen (die bij de studies worden geteld aan 100% injectie en 100% afname) het net belasten, terwijl ze een van de meest flexibele assets in het net zouden moeten zijn. Te meer wanneer je in gedachten houdt dat batterijen 10 jaar lang vrijgesteld zijn van het toegangstarief.

Febeliec: verwacht dus concrete voorbeelden, maar kan zoals het er nu voor staat, het voorstel niet ondersteunen.

Elia: begrijpt het punt van Febeliec en herinnert eraan dat, zodra we overeenkomen dat het tijd is om garanties te geven aan de netgebruikers met flexibele toegang over de duur van de tijdelijke periode en over het gebruik van de flexibiliteit om een stabiel kader voor de investeringen te kunnen bieden, dat de facto een zeker risico op socialiseren van de kosten met zich meebrengt. We zullen een evenwicht moeten zoeken tussen de risico's voor de netgebruiker en de risico's voor de tarieven. Die risico's zullen tijdens de workshop worden toegelicht.

Febeliec: vraagt om ook toe te lichten wat er op korte termijn kan worden gedaan en welke stappen op lange termijn moeten worden bepaald.

2.2 EOS/EDS-proces:

Elia: opent dit onderwerp met de melding dat ze op reacties wacht (in de loop van vandaag of de komende dagen/weken) over het voorstel van de EOS/EDS-methodologie, capaciteitstoe wijzing en de volgende milestones.

Allereerst verduidelijkt Elia dat voor nieuwe (potentiële) klanten, een proces zal worden uitgeschreven en op de site van Elia gepubliceerd, zodat ze zich eenvoudiger kunnen oriënteren binnen Elia in het kader van een studietoelichting (in afwachting van de eventuele aanstelling van een KAM).

Elia herinnert eraan dat het voor haar cruciaal is dat de verplichting voor een EOS blijft bestaan, om eventuele benadeling ten opzichte van een andere klant die direct overgaat op een EDS (met de capaciteitsreservering die dat impliceert) te vermijden.

Febeliec: vindt de verplichting van een EOS voor elke studie wat overdreven, omdat sommige klanten hun noden heel goed kennen en direct over kunnen gaan op de EDS-fase.

Infrabel: verduidelijkt dat in hun geval maar zelden een EOS wordt aangevraagd en men meestal direct overgaat op een EDS (omdat Infrabel vooraf zijn eigen studie uitvoert en weet welke aansluiting nodig is).

Infrabel verduidelijkt ook dat we moeten voorkomen dat het aantal studies de lucht inschiet doordat we te strikt vasthouden aan de procedures (een aparte aanvraag voor elke studie vermijden). Infrabel is van mening dat we het aantal studies voor elke kleine wijziging op de een of andere manier moeten beperken.

Infrabel benadrukt dat de omslachtigheid van de procedure in verhouding moet staan tot de daadwerkelijke complexiteit van het project.

Elia: antwoordt dat een EOS onder bepaalde voorwaarden kan worden overgeslagen, maar dat die voorwaarden wel duidelijk moeten zijn. Geen gebruik maken van een EOS mag in geen geval leiden tot een voorkeursbehandeling ten opzichte van andere aanvragen.

Febeliec: blijft erbij dat het voor haar het belangrijkste is dat te omslachtige processen worden vermeden, te meer omdat een EOS/EDS niet gratis is.

Elia: herinnert eraan dat de EOS gelinkt is aan de noodzaak van een netberekening en verduidelijkt dat de EOS eventueel kan worden overgeslagen, als daarmee de verschillende aanvragen niet anders worden behandeld.

Voor projecten die puur over infrastructuur gaan, kunnen we overigens direct overgaan op een EDS, zolang dat niet leidt tot een voorkeursbehandeling.

Elia werkt ook aan de mogelijkheid om de status van de studies via EPIC te raadplegen.

Infrabel: zou graag zien dat EPIC gebruiksvriendelijker wordt, omdat het moeilijk kan zijn om je weg erin te vinden bij bijvoorbeeld een zeer groot aantal aansluitingen.

Elia: vraagt ook aan de deelnemers of de voorgestelde termijnen realistisch zijn.

BSTOR: vindt de termijnen (standaard een maand) realistisch. BSTOR stelt voor dat Elia elke EOS-aanvraag begint met een haalbaarheidsstudie (daar kan veel tijd mee worden gewonnen, omdat het antwoord in het licht van de context soms erg voor de hand ligt). BSTOR is van mening dat we vanaf

het begin duidelijk moeten stellen wat er precies moet worden bestudeerd tijdens een EOS. BSTOR is van mening dat de aanvrager na een maand de prioriteit/het gegarandeerde volume verliest.

Luminus: vraagt of de voorgestelde termijn een optie zou zijn, en geen verplichting. Of het een optie zou zijn om het proces stop te zetten.

Elia: het zou dus gaan om een optionele termijn voor de aanvrager om eventueel het EOS-proces stop te zetten, als na de eerste resultaten blijkt dat het toch niet voldoet aan de verwachtingen. Zo hoeven ze niet te betalen voor het tweede luik van de EOS (zolang de aanvrager de procedure op tijd heeft stopgezet). Elia zou niet voor niets een rapport schrijven (wat iedereen ten goede zou komen).

Luminus: wat zou de impact daarvan zijn op de timing van een EOS (ook omdat Elia heeft gezegd dat de timing niet bindend is), als je daar nog een wachtperiode (=informele controle) aan toevoegt voor het opstellen van de EOS?

Elia: de wachtperiode zou eventueel per geval kunnen worden aangepast (geen wachtperiode-informele controle), maar Elia herinnert eraan dat de EOS, zodra het verslag is geschreven, volledig zal worden aangerekend.

Luminus: vindt dit een heel goed idee (dat de studie na de informele controle stopgezet zou kunnen worden), maar wil niet dat de termijnen daardoor langer worden.

Elia: antwoordt dat het niet zou moeten leiden tot langere termijnen. De template van de EOS wordt nu ook nagekeken.

Elia: legt daarbij uit dat ze serieel werkt aan de EOS-studies en -verslagen. Het grote voordeel is dat ze daarmee zekerder kan zijn van het resultaat. Ze vraagt zich af of een eventuele limiet op het aantal studies gegrond zou zijn (hoewel Elia daar zelf geen voorstander van is).

BSTOR: is tegen elk idee van een limiet, toch zeker per technologie. Een limiet instellen op het indienen van aanvragen lijkt BSTOR niet praktisch.

Febeliec: is van mening dat een limiet operationeel gezien moeilijk in te voeren zou zijn. Er zijn Grid Users met meerdere sites. We moeten bepaalde projecten niet onmogelijk maken door de limieten die we stellen, al snapt Febeliec de behoefte.

Elia: stelt voor de EOS'en in serie op te starten voor hoogwaardigere resultaten (rekening houden met de global picture).

Febeliec: vraagt zich af of het in serie werken het hele proces niet zal vertragen.

Elia: antwoordt dat dat enkel zo is voor verbonden studies. Elia hoopt de timings onder controle te houden, doordat de resultaten van de studie eerder beschikbaar zouden zijn. De studies lopen maandelijks een validatieproces door.

Infrabel: sommige gebruikers volgen een opportunistische aanpak in hun aanvraag, terwijl anderen door hun maatschappelijke opdracht geen andere keuze hebben voor de plaatsing van hun noden. Infrabel vindt dat er onderscheid moet kunnen worden gemaakt tussen die twee types aanvragen.

Infrabel: verduidelijkt dat ze in de meeste gevallen in de afgelopen 10 jaar direct zijn overgegaan op een EDS.

Elia: herhaalt dat we nog terugkomen op de criteria om een EOS te vermijden.

BSTOR: is van mening dat het lastig is om de aankoop van een stuk grond en de deadline voor het verkrijgen van de EOS/EDS te beheren, omdat het, als de aangekondigde flexibiliteit hoog is, minder aantrekkelijk kan zijn om een stuk grond te kopen (als de voorwaarden zijn veranderd tussen het opstarten van de studie en de aankoop van de grond).

Elia: vraagt de deelnemers of ze liever de situatie 'as-is' behouden of zouden overstappen op het seriële voorstel.

BSTOR: staat achter de seriële aanpak, omdat betrouwbare resultaten belangrijker zijn dan (te) snelle.

Elia: vraagt de deelnemers wat een aanvaardbare termijn zou zijn voor het overgaan van een EOS op een EDS?

BSTOR: stelt 1 maand voor, maar verwacht dat Elia reageert binnen haar eigen termijnen.

Infrabel: vindt 1 maand wat kort, maar dat is geval per geval te bekijken.

Luminus: vraagt welke zekerheid een Netgebruiker zou kunnen krijgen over de flexibiliteit. Luminus is voorstander van de nodige transparantie en zou ook graag de evolutie (van de flexibiliteit) door de jaren heen zien.

Elia: vraagt zich ook af welke informatie ze (uiteindelijk) beschikbaar zal moeten stellen. De besprekingen daarover lopen nog.

BSTOR: benadrukt dat het gebrek aan zekerheid over de flexibiliteit die daadwerkelijk zou worden toegepast op de aansluiting de voorbereiding van businesscases onzekerder en ingewikkelder maakt.

Elia: de timing zal dus afhangen van het aantal betrokken EOS'en. Er is geen tijd te verliezen bij het opstarten van de studies.

EDS process

Elia: licht het principe van capacity reservation toe en vraagt wat een aanvaardbare termijn zou zijn om van een EOS over te stappen op een EDS.

BSTOR: misschien is het niet nodig om een bepaalde periode vast te leggen. Misschien is het vooral een vraag van of de aan het begin gestelde hypothesen nog altijd gelden. BSTOR is er een voorstander van dat een aantal milestones moeten worden bereikt voor een EDS kan worden opgestart. (De aanvrager verliest bijvoorbeeld zijn reservatie als die zijn vergunningsaanvraag niet op tijd heeft opgestart.) Het al dan niet binnenhalen van een CRM-opdracht zou een impact moeten hebben op de geldigheid van de studie.

Luminus: stelt voor dat de aanvrager, zodra de EOS is afgerond, nog maar een maand heeft om over te gaan op de aanvraag van een EDS. Na een maand is het risico dat de hypothesen veranderd zijn te groot.

Brussels Airport: vindt een maand echt te kort, vooral wanneer de aanvrager op basis van een EOS verschillende pistes/mogelijkheden wil onderzoeken. Dat kost tijd. We moeten regels die te zwart-wit zijn vermijden.

Engie: stelt een driemaandelijks update van de openstaande studies voor (wie bijvoorbeeld een studie is opgestart, wordt op de hoogte gehouden van de andere lopende studies in het gewest, en

dat op kwartaalbasis). Zo is het direct duidelijk voor de aanvrager van een voorgaande studie dat zijn studie niet meer geldig is en dat er andere aanvragen binnen hetzelfde gewest zijn ingediend.

Elia: vindt dat een goed idee. Dat kan worden besproken.

Capacity Reservation/allocation

Luminus: wil weten of het inderdaad zo is dat, wanneer er geen competitie is voor een specifieke capaciteit, die gereserveerd blijft. Luminus begrijpt dat het doel van Elia is om het bewustzijn van de aanvrager van de reservatie van die capaciteit te verhogen.

Elia: antwoordt dat als er geen competitie is, er geen reden is om die capaciteit vrij te maken.

Elia: overweegt om eventueel betaling te vragen voor het reserveren van die capaciteit en/of een bankgarantie te vragen.

BSTOR: is niet tegen de verplichting om te betalen voor die service van capacity reservation (toch voor de aansluiting, niet voor de toegang). Dat zou bijvoorbeeld kunnen starten bij de ondertekening van het aansluitingscontract.

Luminus: vraagt verduidelijking over wat er concreet zou moeten worden betaald als onderdeel van die capaciteitsreservering via het aansluitingscontract.

Elia: antwoordt dat een mogelijkheid zou zijn dat men moet betalen voor het reserveren van een bepaalde capaciteit (zelfs voor perioden van 8-10 jaar). Tegenwoordig moet men enkel betalen bij de overgang van bijlage 8 op bijlage 1.

Infrabel: vraagt of dat een invloed heeft op de periode tussen de EOS en de EDS.

Elia: antwoordt van niet. Het gaat om de periode na de EDS, wanneer er al een aansluitingscontract is getekend. Er is een bestelling geplaatst, het veld is gereserveerd met een financiële impact op de gemeenschap (dimensionering van het net). Elia vraagt zich af hoe ver we zouden kunnen gaan met de facturatie in dat soort gevallen.

Luminus: verduidelijkt dat dit voorstel al is gedaan.

Yuso: wil weten of de met terugwerkende kracht geblokkeerde capaciteiten kunnen worden gestraft (bij spelers die in het verleden capaciteiten hebben gereserveerd).

Elia: antwoordt dat daar nog geen beslissing over is genomen. Maar het is mogelijk om een contract op te zeggen dat nog niet is uitgevoerd. Elia moet elke misbruik van de capaciteitsreservering voorkomen.

BSTOR: er moet een verschil kunnen worden gemaakt tussen de verschillende redenen voor de vertraging (bv. of er een aanvraag voor een bouwvergunning is ingediend, of dat al het nodige gedaan is).

BSTOR: is van mening dat de voorafgaande studies moeten worden gefactureerd of gedekt door een garantie (het is normaal dat er iets moet worden betaald bij de ondertekening van het aansluitingscontract).

Luminus: is het daarmee eens, maar het is moeilijk om de redenen voor de vertraging van een project te beoordelen (als een goede of slechte reden).

Elia antwoordt dat de eventuele penaliteit verband zou moeten houden met het (oneigenlijk) blokkeren van de capaciteit door een speler en niet met problemen met vergunningen. Elia zal dat niet binair beoordelen, en mogelijk kan een derde het probleem oplossen (arbitrage of regelgever, zie art. 14 van het nieuwe aansluitingscontract). En er zal altijd een wederzijdse raadpleging zijn tussen Elia en de aanvrager.

2.3 Consultatie over het Aansluitingscontract

Elia overloopt de voornaamste reacties die tijdens de openbare consultatie over het voorstel voor de herziening van het Aansluitingscontract zijn binnengekomen.

Infrabel: vraagt met betrekking tot de vrijheid van een lid van een CDS om zijn LFDD-verplichting binnen zijn CDS na te komen of niet, of dat via een bijzonder verzoek moet gebeuren. Geeft het aansluitingscontract een recht aan de CDS-gebruiker, gebeurt dat automatisch of moet daarvoor een beroep worden gedaan op een contractueel begrip?

Elia: dat zal deel uitmaken van het urgentieplan dat de voorwaarden vastlegt voor de groepering om een LFDD-verplichting te vervullen.

CREG: ligt er al een datum vast voor de goedkeuring van het aansluitingscontract?

Elia: de timing voor de goedkeuring van het nieuwe Aansluitingscontract ligt nog niet definitief vast. Maar het zou beter zijn om geen tijd te verliezen, omdat er ook andere werkzaamheden (toegang en BRP-contract) lopen en er onderlinge afhankelijkheden zijn. Elia zou dus liever niet alle onderwerpen tegelijk open willen hebben staan.

Aansprakelijkheidsclausules:

Luminus: is de aansprakelijkheidslimiet van 5 miljoen euro beperkt tot het totaal (dus ook als een NG schade veroorzaakt aan Elia EN aan een andere NG)?

Elia: bevestigt die interpretatie.

Engie: vraagt opnieuw om de limiet te verduidelijken.

Elia vat samen: 2,5 miljoen euro per partij, per gebeurtenis en per jaar

5 miljoen euro per gebeurtenis in totaal.

(die limieten zijn vastgelegd in de gewestelijke decreten).

Enkel directe schade (geen indirecte schade) is gedekt.

3. Planning next meetings:

De volgende vergaderingen van de werkgroep Belgian Grid zullen plaatsvinden op 27 juni 2024 en 1 oktober 2024.

De vergadering wordt gesloten omdat alle onderwerpen zijn behandeld.